

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС (ГРУПИ)

(фахова профілізація «Оркестрові струнні інструменти»,
«Оркестрові духові та ударні інструменти»)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		2–4
Семестр		4–8
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		180 годин / 6 кредитів ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Шнирєва Анастасія Євгенівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	-
	Посада	Викладач кафедри оркестрових духових та ударних інструментів
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Shnyriova.pdf
	e-mail	anastasiia.shnyrova@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна «Оркестровий клас (групи)» спрямована на опанування здобувачами освіти обсягів знань, вмінь і навичок гри в однорідній групі. Дисципліна базується на опрацюванні основних видів роботи в оркестровому колективі та оркестровій групі, зокрема. Протягом навчання здобувачі опановують основні принципи ансамблевої взаємодії: особливості роботи в групі; роль концертмейстера групи; робота над інтонацією, штрихами, артикуляцією та динамікою. Навчальна дисципліна спрямована на професійну підготовку здобувачів до спільної роботи в складі симфонічного оркестру та формування навичок оркестрового виконання.

Мета дисципліни	Підготовка фахівців-початківців у сфері оркестрового виконавського музичного мистецтва. Опанування здобувачами освіти практичних навичок колективного музикування, а саме робота в групах (струнно-смичкова, духова) над принципами звукоутворення, артикуляцією та штрихами, динамічною збалансованістю звучання в групі, точністю інтонування.
Програмні результати навчання	ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності. ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності. ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.
Загальні компетентності	ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК 19 Здатність дотримуватися професійних та етичних норм поведінки. ЗК 20. Здатність дотримуватись правил та норм охорони праці, гігієни праці та вимог пожежної безпеки.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності. СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
Професійні компетентності	ПК5. Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних педагогічних та фахових компетентностей.

Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Оволодіння основами ансамблевої гри. Робота над звуковим балансом, темпометроритмом. <i>Тема 2.</i> Виконання творів епохи бароко. Робота над основними скрипковими штрихами/робота в секції над унісонами, октавами, та акордовими сполуками. <i>Тема 3.</i> Виконання творів епохи класицизму. <i>Тема 4.</i> Робота над виконанням різних пластів фактури в оркестрі. <i>Тема 5.</i> Виконання творів епохи романтизму. Опрацювання штрихів. <i>Тема 6.</i> Виконання творів сучасних композиторів.
Види занять	Практичні, самостійна робота
Методи навчання	Практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); самостійна робота (розв'язання завдань, опрацювання нотного тексту). У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують групові заняття з педагогом-диригентом. У процесі самостійної роботи здобувачі використовують запропоновані методи роботи.
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за накопичувальною системою по 100-бальній шкалі ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (має 60 балів) передбачає підготовку програми до семестрового контролю, оцінка самостійної роботи студента, індивідуальне виконання (запис) партій, тощо. Умовою допуску до семестрового контролю є отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Семестровий контроль (має 40 балів): залік (4 – 8 семестри), на якому здобувачі виконують партії у складі оркестрової групи симфонічного оркестру. Здобувач освіти повинен відвідувати заняття з дисципліни «Оркестровий клас (групи)», працювати над покращенням інтерпретації оркестрових партій, технічним розвитком виконавського апарату; покращувати навички читання з листа, працювати над точністю інтонації та яскравістю образно-художнього виконання. З критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням: https://docs.google.com/document/d/1oukjXs1dEN7TGAulwNVPj8tqI0KGdIMc/edit
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google

	диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності.
Рекомендовані джерела інформації	Кучерук, В. Ф., & Кучерук, Н. П. (2016). <i>Оркестрове диригування</i>. Вежа-Друк. Лошков, Ю. (2012). Німецька романтична диригентська школа (друга половина XIX ст.). <i>Культура України</i>, 36, 267–276. Макаренко, Г. Г. (2003). Диригентське мистецтво як об'єкт теоретичного аналізу. <i>Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв</i>, 3, 19–26. Макаренко, Г. Г. (2002). Виховання оперно-симфонічного диригента: досвід останніх десятиліть. <i>Вісник Львівської академії мистецтв</i>, 13, 50–62. Москаленко, В. Г. (2021). <i>Лекції з музичної інтерпретації</i>. Мурза, С. А. (2019). Диригентський жест як об'єкт семіотичного аналізу. <i>Науковий вісник Одеської державної музичної академії імені А. В. Нежданової</i>, 29(1). Lualdi, A. (1949). <i>L'arte di dirigere l'orchestra</i>. Ulrico Hoepli.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Оркестровий клас (групи)» (фахові профілізації «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти»), затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 року.